

DEO OPTIMO MAX. UNI ET TRINO, VIRGINI DEIPARÆ, ET S. LUCÆ, Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICA,

CARDINALITIIS DISPUTATIONIBUS manè discutienda, in Scholis Medicorum, die Jovis, 17. *Martii*, 1729.

M. FRANCISCO GOUEL, Doctore Medico, Præside.

An optati cibi Digestio felicior?

I.

PRESSIONE vasorum continuâ, sanguinis præterfluentis impetu, quæ fovetur œconomiæ animalis integritas, deteritur sensim & collabascit. Venturam inde totius corporis ruinam, imminentem licet, morantur & arcent ad tempus, ingesta felicioris digestionis alimenta. Feliciorem intellige, non quam alimenta melioris succi, aut potus generosior induxerit. Talem asseras, quæ debitam vasis nutriendis materiam subministrat. His dotibus instructa erit, quæ primam

in ventriculo coctionem passa, nihil vitii secum apportabit, aliis coctionibus nusquam emendandum. Hanc tibi suppeditabunt cibi, quos in ore salivâ uberiori masticando perfusos, ejusdem indolis liquoribus, œsophagum & ventriculum præterlabendo, irroratos, vividiùs & alacriùs oscillantes ventriculi & circumjacentium partium fibræ sibi obsecundantes offenderint. Digestio itaque ut simplicissima est operatio, sic eo potissimùm fine à naturâ instituitur, ut ad nutritionem necessaria concilietur alimentorum fluxilitas. Hanc non tam principiorum, quàm integrantium particularum dissolutionem esse arbitreris.

II.

ESSENTIALES alimentorum partes digestione dissolvendas esse nusquam concipiat naturæ simplicitatis amans. Separari non immutari indiget nutritionis materies : hinc si animantia & vegetabilia exceperis, cætera corporis nutritioni inepta, ut pote vasis aut succis analogis destituta pronunties. Quæ ex cibis attritis elicitur digestione materies, formam mutat non caracterem ; naturæ suæ tenax, hanc retinet nec aliam induit. Digestionis igitur & nutritionis æqua necessitas, mutua opera : mutuam appella, quarum utraque sic à se invicem pendet, ut una in alteram facilè transeat ; ut enim digestione paratur nutritionis materies futura, sic nutritione digestionis facilitas conciliatur. Utraque fluiditatem alimentorum, horumque cum partibus resarciendis proportionem & similitudinem requirit. Vasa nutritione reparanda, vasorum materiaturas supponunt digestione dissolutas. Quid autem ad dissolvendum potentius, quàm uberior laticis aquosi copia, si prævia imprimìs fuerit dissolvendorum comminutio, magis ac magis eundo perficienda. Salivæ igitur, liquoris œsophagei & gastrici proventum largiorem ne mireris ; non minori indigebat ciborum singulis diebus ingerendorum moles, quorum inde tritura facilior, accuratior dissolutio.

III.

PRÆCIPUA hæc esse debet assumendi cibi conditio, palato arridere. De salubritate aut insalubritate parum sollicitus sanus homo, qui & bene valet & suæ spontis est, quem nullis idcirco obligatum legibus esse convenit, cibum illum eligat, quem sibi jucundiorem, minùs tamen noxium experietur.

Talem Divini Senis adductus consilio, meliori quidem, sed minùs grato anteponat. Hujus præcepti mentem inquiris? hanc tibi revelabit jam allata digestionis doctrina. Quidquid palato sapit, salivam movet uberiorem : hujus proventu largiori dum exoptatus cibus perfunditur, faciliorem parat sui ipsius dissolutioni viam. Mollior inde factus. minorem opponit prementibus eum undequaque & terentibus organis obicem. Hæc, si dentes exceperis, oscillantibus continuò fibris conflantur, quarum eò vividior & alacrior fuerit motus, quò majori lymphæ copiâ irroratæ, flexilitatis suæ tenaciores futuræ sunt. Huc potissimùm facit largior œsophagei & gastrici liquorum proventus; neque enim totus cibis molliendis & perfundendis insumitur, quin potiùs meliori sui parte fibrarum flexibilitati conservandæ natum existimes.

I V.

INTER corpus & animam mutua necessitudo, positis quibusdam illius motibus, certas in animâ cogitationes excitat & vicissim. Inde vera innotescit felicioris ab optato cibo digestionis sperandæ causa. Mentem jucundè afficit rei alicujus exoptatæ præsentia: sanguinis inde velocitas major, copiosior ad organa secretiora affluxus, eorumdem pressio vividior, secretionis ipsius facilitas. Saliva ergo assumpto suaviore cibo uberior ad os deferetur: nusquam suis operibus natura deest; sic, quàm partibus nutriendis necessariam novit ciborum dissolutionem; omni ope molitur. Dissolutionem, inquam, quâ totum omne digestionis artificium contineri suadet partium nutriendarum indoles. Cujusnam sint interrogas? vasa sunt, vasorum proinde similium moleculis reparanda. Digestionem itaque molecularum ejusmodi nutriendis vasis appositarum sejunctionem dicas & separationem; quas ad nutritionem apponit vasorum pressio & succi præterlabentis impetus, easdem ventriculi actione, lymphâ priùs uberiori perfusas, in digestionis negotio separari ne dubites. Vasorum oscillantium & ventriculi eandem esse vim ac potentiam evincit similis utriusque textura, quæ ex villis à naturâ contractilibus coaluit. Quid! si ab optato cibo, auctâ sanguinis velocitate, superior evadat ventriculi actio; hinc enim ut salivæ, cæterorumque succorrm digestioni famulantium secretio copiosior, sic ciborum assumptorum facilior erit comminutio.

V.

NE ciborum quos appetis vires ac dotes ſcrupuloſiùs inquiras. Ut ſano varium vitæ genus eſſe debet, ſic in eligendis cibis naturam ſequaris ducem: Εὔχυμοι negligas interdum, ut illaudabiliori, ſi palato magis arrideat, indulgeas. Atque ut optima ſæpe remedia pauperrimus quiſque cœnat, ſic ex cibo viliori ſuccum, ſi non laudabilem, ſaltem naturæ minus infenſum ſperes: ſat laudabilis erit, qui prævia digeſtione eam nactus fuerit indolem, quæ deperditarum partium poſſit jacturam reſarcire; hanc habebit qui copioſo latice perfuſus, ventriculi actione planè ſubactus fuerit, & in minimâ diviſus. Tot bona ab optato cibo ſperanda eſſe confidas: hujus præſentia ſanguini ſtimulos addendo, ſecretiones promovet, fibrarum oſcillationes accelerat. Adeo ſtupendum animæ in corporis machinam imperium! Saliva ergo copioſior cibos optatos irrorabit: ſalivæ æmuli ab œſophago & ventriculo ſtillantes indeſinenter lymphatici ſucci, hos intimiùs pervadent; ventriculi fibrarum oſcillatio vividior erit & alacrior, ingeſtorum ulterior attenuatio, facilior diſtributio; totidem felicioris digeſtionis argumenta.

Ergo felicior optati cibi Digeſtio.

Proponebat Pariſiis, ANTONIUS-NICOLAUS GUENAULT Pariſinus, Baccalaureus Medicus, A. R. S. H. 1729. à ſextâ ad meridiem.

Typis Viduæ J. QUILLAU, Univerſitatis & Facultatis Medicinæ Typog. 1729.